

BİLİM VE SANAT MERKEZLERİNDE VERİLEN PİYANO EĞİTİMİNİN İNCELENMESİ

Tuğba ÇAĞLAK EKER*

Nezihe ŞENTÜRK**

Öz

Bireylerin eşit donanımsal özelliklerle dünyaya gelmediği, insanlığın başlangıcından beri bilinmektedir. Vücut işleyişindeki görevli organ ve yapıların yanında, insan zekasındaki farklılıklar da büyük önem arz etmektedir. Günümüzde psikiyatristlerce uygulanan zeka ölçekleri sayesinde, çocukların zeka düzeyleri saptanabilmekte ve uygun eğitim programlarına yönlendirilmektedirler. Araştırmamızda ele alacağımız zeka gruplarından, üstün zekalı/üstün yetenekli öğrencilere eğitim veren belli başlı okulların içinde, en yaygın olanı Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Bilim ve Sanat Merkezleridir. Bu merkezlerde öğrencilerin yetenek alanları, resim, müzik ve genel zihinsel yetenek olarak belirlenmiştir ve müzik eğitimi kapsamındaki çalgı eğitiminde keman, gitar, flüt eğitimi verildiği görülürken, çoğunlukla piyano eğitimi verildiği bilinmektedir. Bu sebeple piyano eğitimi önem kazanmaktadır. Müzikal ve teknik beceriler ile teorik bilgilerin başarılı bir şekilde kazanılması beklenen piyano eğitimi sürecinin iyi planlanması gerekmektedir. Araştırmamızın amacı, Bilim ve Sanat Merkezleri'nde verilen piyano eğitiminin incelenmesidir. Buradan hareketle İç Anadolu Bölgesi'ndeki Bilim ve Sanat Merkezleri'nde görev yapmakta olan piyano eğitimcilerine ulaşılabilecek, yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanarak sonuçlar yorumlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Çalgı Eğitimi, Piyano Eğitimi, Üstün Yetenekliler, Bilim ve Sanat Merkezleri.

AN INVESTIGATION OF PIANO TEACHING AT SCIENCE AND ART CENTERS

Abstract

It is known since the beginning of mankind that individuals are not born with equal hardware features. Besides the official organs and structures in the body functioning, differences in human intelligence is also of great importance. Today, thanks to psychiatrists applied intelligence scales, children's intelligence levels can be determined and are routed to the appropriate training programs. The intelligence group we discuss our research, gifted / talented students in the main school providing education, the most common is Science and Art Centers. In these centers, ability range of students is designed as painting, music and general mental ability and the scope of music education in instrument training, it was observed that violin, guitar, flute training are given, it is known to be mostly piano. Because of that, piano education is gaining importance. Musical and technical skills with theoretical knowledge acquisition is expected succesful piano training process, should be well planned. The aim of our research is the study of the piano education in Science and Art Centers. Hence, piano educator to be achieved who serves in Science and Art Centers in the interior of Anatolia, by applying a semi-structured interview form the results will be reviewed.

Keywords: Music Education, Instrument Education, Piano Education, Gifted, Science and Art Centers.

Giriş

Bireylerin eşit donanımsal özelliklerle dünyaya gelmediği, insanlığın başlangıcından beri bilinmektedir. Vücut işleyişindeki görevli organ ve yapıların yanında, insan zekasındaki

* Arş Gör. Tuğba ÇAĞLAK EKER, Çankırı Karatekin Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Teknolojileri Anabilim Dalı, Çankırı, Türkiye

** Prof. Nezihe ŞENTÜRK, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye.

farklılıklar da büyük önem taşımaktadır. Yağlı (2011:3)' ya göre zeka, geçmiş deneyimlerden yeni şartlara göre sonuç çıkararak, ihtiyaca en uygun çözümü üretebilme yeteneğidir. Psikiyatristlerce uygulanan zeka ölçekleri sayesinde, çocukların zeka düzeyleri saptanabilmekte ve uygun eğitim programlarına yönlendirilmektedirler.

Dünya sağlık örgütü insan zekasını 10 sınıfta incelemiştir;

- 0-19 arasını derin zeka geriliği,
- 20-34 arasını ağır derece zeka geriliği,
- 35-49 arasını orta derecede zeka geriliği,
- 50-69 arasını hafif derece zeka geriliği,
- 70-79 sınırdaki zeka,
- 80-89 arasını donuk zeka,
- 90-109 arasını normal ya da ortalama zeka,
- 110-119 arasını parlak zeka,
- 120-129 arasını üstün zeka,
- 130 ve üstünü ise çok üstün zeka olarak sınıflandırmıştır (MEB, 2007).

Literatürü incelediğimizde, yapılan araştırmalarda üstün yetenek ve üstün zeka kavramı karşımıza çıkmaktadır. Günümüzde üstün zekâlı ve üstün yetenekli kavramları ayrı olarak düşünülmemekte ve üstün zekânın üstün yetenek içerisinde tanımlanabileceği belirtilmektedir (Ersoy ve Avcı, 2004:195).

'Farklı öğrenme ihtiyaçları bulunan üstün yetenekli çocukların tanılanması ve çocuğun sahip olduğu özelliklere göre yönlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Üstün yetenekli çocuklara ilişkin tanılama yapılırken, çocukların davranışlarının, ilgilerinin ve erken gelişim gösterdikleri alanların gözlemlenmesi gerekmektedir' (Karakoç, 2016:3).

Türkiye'de Üstün Zekalı/Yetenekli Çocukların Eğitimi

Türkiye'de üstün zekalı ve üstün yetenekli çocuklar için uygulanan eğitimler Ayrı Eğitim ve Birlikte Eğitim olmak üzere iki gruba ayrılır.

Ayrı Eğitim

Türkiye'de üstün zekalı ve üstün yetenekli çocuklar için uygulanan Ayrı Eğitim kapsamında, Özel Okul ve Özel Sınıf hizmetleri yer almaktadır. Özel okullar, üstün yetenekli çocukların belirli amaçlı okullarda eğitildiği kurumlardır. Türkiye'deki Fen liseleri, Anadolu güzel sanatlar liseleri bu biçimde örgütlenmiş kurumlardır. 'Özel sınıflar, belirli sayıda üstün zekalı yada üstün yetenekli çocuklar için büyük yerleşim merkezlerindeki büyük okullarda kurulan sınıflardır (Ataman, 2009:136).'

Birlikte Eğitim

Üstün yetenekli çocuklar için uygulanan birlikte eğitim, hızlandırma ve zenginleştirme politikalarını içeren iki grupta ele alınır. Hızlandırma uygulaması, üstün yetenekli çocuğu

okula erken başlatarak ve/veya sınıf atlatarak yapılmaktadır. Zenginleştirme uygulaması ise Bilim ve Sanat Merkezlerini kapsamaktadır.

Bilim ve Sanat Merkezleri

Milli Eğitim Bakanlığı Bilim ve Sanat Merkezi Yönergesi (2007)'nin 21. Maddesine göre “okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim çağındaki üstün yetenekli çocuk/öğrencilerin bireysel yeteneklerinin farkında olmalarını ve kapasitelerini geliştirerek en üst düzeyde kullanmalarını sağlamak amacıyla açılmış olan bağımsız özel eğitim kurumu” olarak tanımlanmıştır.

Bilim ve sanat merkezlerine (BİLSEM) öğrenci seçimi, okul öncesi eğitimi çağındaki çocuklar için veliler veya öğretmenlerin; ilköğretim çağı öğrencileri için sınıf veya şube öğretmenlerinin; ortaöğretim öğrencileri için sınıf rehber öğretmenlerinin gözlemleri sonucunda aday gösterilen öğrenciler için iki aşamada gerçekleştirilmektedir:

- Aday gösterilen öğrencilerin grup tarama sınavına girmesi,
- Grup tarama sınavı sonuçlarına göre belirlenen öğrencilerin yetenek alanlarına bireysel değerlendirmeye alınması.

Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi (2007)' de belirtildiği üzere, kayıtları yapılan öğrenciler, hazır bulunuşluk düzeyi ölçüldükten sonra aşağıdaki alanlarda eğitim programlarına alınırlar:

- Uyum,
- Destek Eğitimi (İletişim Becerileri, Bilimsel Çalışma Yöntemleri, Bilgisayar, Yabancı Dil, Problem Çözme Teknikleri, Grupla Çalışma Teknikleri, Öğrenme Yöntemleri, Sosyal Etkinlikler, Araştırma Teknikleri),
- Bireysel Yetenekleri Fark Ettirme,
- Özel Yetenekleri Geliştirme,
- Proje Üretimi.

BİLSEM' lerde özel yetenekleri geliştirme programında, üstün yetenekli öğrencilerin bireysel yeteneklerinin farkında olmalarını ve kapasitelerini geliştirerek en üst düzeyde kullanmalarını sağlamak amacıyla, müzik alanına seçilmiş öğrencilere müzik eğitimi verilmektedir.

Bilim ve Sanat Merkezlerinde Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi, “bireye, kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma” ya da “bireyin müziksel davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı belirli değişiklikler oluşturma” sürecidir. Müziğin eğitimsel işlevi, bireysel, toplumsal, kültür ve ekonomik işlevlerinin düzenli, etkili, verimli ve yararlı bir biçimde gerçekleşmesini sağlayıcı davranışlar geliştirmeye dönük müziksel öğrenme-öğretme etkinliklerini ve bunlara ilişkin düzenlemeleri kapsar. (Uçan,1994: 31).

Bilim ve Sanat Merkezleri'nde müzik eğitimi, Sanat ve Spor Etkinlikleri Birimi tarafından düzenlenmektedir. Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi (2007)' nde belirtildiği üzere, ‘müziğe özel ilgi ve yeteneği olduğu belirlenen üstün yetenekli öğrencilerin bireysel yeteneklerinin farkında olmalarını ve kapasitelerini geliştirerek en üst düzeyde kullanmalarını

sağlayacak etkinlikleri uygulama imkânı sağlanır'. Bu doğrultuda Bilim ve Sanat Merkezleri'nde belirli öğrencilere çeşitli müzikal aktivitelerin yanı sıra çalgı eğitimi de verilmektedir.

Çoban (2011) çalgı eğitimini, 'bir çalgıyı çalma becerisini gösterebilmek için birtakım becerilerin sistematik olarak kazanılmasından oluşan uzun bir eğitim süreci' olarak nitelendirmiştir. BİLSEM' de çalgı eğitimi kapsamında çoğunlukla piyano eğitimi verildiği bilinmektedir.

'Çalgı olarak piyanonun değerini kimse yadsıyamaz. Piyano, çalgılar sıralamasında en önde gelir; yaygınlığını armonik kaynaklarına borçlu olan bu çalgı, ses olanaklarıyla bir orkestranın seslendirdiği bütün eserleri tek başına çalabilir (Liszt' den aktaran Say, 2012:194).'

'Müzikal ve teknik beceriler ile teorik bilgilerin başarılı bir şekilde kazanılması beklenen piyano eğitimi sürecinin iyi planlanması gerekmektedir. Eğitimciler bu süreci planlarken, öğrenci merkezli düşünerek öğrencilerin yetenek düzeylerini, müzik ve enstrüman bilgilerini, yaşlarını ve algılama seviyelerini göz önünde bulundurmak, her öğrenciyi bireysel değerlendirmek durumundadırlar (Çağlak, 2015:8).

Buradan hareketle araştırmanın amacı, Bilim ve Sanat Merkezleri'nde verilen piyano eğitiminin incelenmesidir.

Yöntem

İç Anadolu Bölgesi'nde yer alan Bilim ve Sanat Merkezleri'nde verilen piyano eğitiminin incelenmesi amacıyla planlanan bu araştırma, betimsel yaklaşımın nitel araştırma tekniklerinden durum çalışmasına örnektir. 'Durum çalışması, olayların/durumların içerisindeki dinamikleri anlamaya odaklanan bir araştırma stratejisidir' (Eisenhardt, 1989:534).

Araştırma verilerine ulaşmak için, İç Anadolu Bölgesi'nde yer alan Bilim ve Sanat Merkezlerinde görev yapmakta olan piyano eğitimcilerine, telefon görüşmesi yolu ile, yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Araştırmada verilere ulaşmak için hazırlanan görüşme formu, iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde eğitimcilerin sosyo-demografik özelliklerinin bulunduğu kişisel sorular; ikinci bölümde ise üstün yetenekli öğrencilere uyguladıkları piyano eğitimi ile ilgili iki bölümde incelenen öğretim programına ve eğitim stratejilerine ilişkin sorular yer almaktadır. Görüşme sonucunda elde edilen veriler, içerik analizi yöntemi ile yorumlanmış ve sonuçlar tartışılmıştır.

Araştırmada, sayısal verilere de yer verilmiştir. 'Nitel verinin nicelleştirilmesi; görüşme, gözlem veya dokümanların incelenmesi yoluyla elde edilmiş yazılı biçimdeki verinin, belirli süreçlerden geçirilerek sayılara veya rakamlara dökülmesidir. Sayılar ve rakamlar genellikle nicel araştırma türleriyle anılıyor olsa da, nitel verinin belirli bir düzeyde sayılara indirgenmesi mümkündür' (Yıldırım ve Şimşek, 2016:256).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu oluşturulurken İç Anadolu Bölgesi'nde bulunan, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında piyano eğitimi verilmekte olan Bilim ve Sanat Merkezleri araştırılmıştır. Bilim ve Sanat Merkezlerinin müdürleri ile yapılan görüşmeler sonucunda araştırmanın çalışma grubu, Ankara, Çankırı, Kırıkkale, Kırşehir, Konya ve Nevşehir illerindeki Bilim ve Sanat Merkezleri'nde görev yapmakta olan piyano eğitimcileri olarak belirlenmiştir. Bu kurumların her birinde, bir piyano eğitimcisi bulunduğu saptanmış ve altı piyano eğitimcisi çalışma grubunu oluşturmuştur.

Bulgular

Araştırmamızın bu bölümünde, Ankara, Çankırı, Kırıkkale, Kırşehir, Konya ve Nevşehir illerindeki Bilim ve Sanat Merkezleri'nde görev yapmakta olan piyano eğitimcilerinden, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilen bulgular yorumlanacaktır.

Araştırmaya katılan piyano eğitimcileri PE1, PE2, PE3, PE4, PE5, PE6 şeklinde kodlanmıştır.

Tablo 1. Araştırmaya katılan Bilim ve Sanat Merkezleri

PE1	Ankara Mamak Bilim ve Sanat Merkezi
PE2	Çankırı Ahmet Mecbur Efendi Bilim ve Sanat Merkezi
PE3	Kırıkkale İl Özel İdaresi Bilim ve Sanat Merkezi
PE4	Kırşehir Yusuf Demir Bilim ve Sanat Merkezi
PE5	Konya Bilim ve Sanat Merkezi
PE6	Nevşehir Halil İncekara Bilim ve Sanat Merkezi

Kişisel Sorulara İlişkin Bulgular

Eğitimcilerinin sosyo-demografik özelliklerinin incelendiği bu bölümde eğitimcilere, mezun oldukları kurum, öğrenim durumu, meslekteki çalışma yılı ve lisans devresinde özel eğitim dersi alıp/almadıklarına ilişkin sorular yöneltilmiştir. Cevaplara ilişkin elde edilen veriler Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2. Kişisel Sorulara İlişkin Bulgular

	Lisans düzeyinde mezun olunan kurum	Öğrenim durumu	Meslekteki çalışma yılı	Özel eğitim dersi alma durumu
PE1	Niğde Üniversitesi Müzik Eğitimi A.B.D.	Yüksek Lisans	10 yıl ve üzeri	Hayır
PE2	Selçuk Üniversitesi Müzik Eğitimi A.B.D.	Lisans	1-5 yıl	Hayır
PE3	Selçuk Üniversitesi Müzik Eğitimi A.B.D.	Yüksek Lisans	10 yıl ve üzeri	Hayır
PE4	Pamukkale Üniversitesi Müzik Eğitimi A.B.D.	Yüksek Lisans	6-9 yıl	Evet
PE5	Selçuk Üniversitesi Müzik Eğitimi A.B.D.	Yüksek Lisans	10 yıl ve üzeri	Hayır
PE6	Pamukkale Üniversitesi Müzik Eğitimi A.B.D.	Lisans	10 yıl ve üzeri	Hayır

Tablo 2.'de görüldüğü üzere kişisel sorulara ilişkin bulgularda, piyano eğitimcilerinin %16.6 Niğde Üniversitesi Müzik Eğitimi A.B.D., %33.3 Pamukkale Üniversitesi Müzik Eğitimi A.B.D., %50 Selçuk Üniversitesi Müzik Eğitimi A.B.D.'da öğrenim gördükleri; %66.6 yüksek lisans mezunu, %33.3 lisans mezunu oldukları; %66.6 10 yıl ve üzeri, %16.6 1-5 yıl, %16.6 6-9 yıl arası görev yapıyor oldukları; %83.3 lisans devresinde müfredat programlarında özel eğitim dersi almadıkları, %16.6 özel eğitim dersi almış oldukları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Öğretim Programına İlişkin Bulgular

Bu bölümde, araştırmaya katılan piyano eğitimcilerine Bilsen'lerde yürüttükleri piyano dersi öğretim programlarına ilişkin, başlangıç piyano eğitiminde kullandıkları metotlar; eser, etüt ve egzersiz seçiminde yararlandıkları kaynaklar; çalıştıkları kurumda bir öğrencinin piyano ders süresi ve üstün yetenekli öğrencilerin piyano dersinde kullanılmak için hazırlanmış bir piyano dersi programı bulunup/bulunmadığı ile bu programın hangi kriterler doğrultusunda hazırlanmış olduğuna ilişkin sorular sorulmuştur.

'Başlangıç piyano eğitiminde hangi metotları kullanmaktasınız?'

Elde edilen bulgular doğrultusunda, piyano eğitimcilerinin kullandıkları başlangıç piyano metotlarına Tablo 3.'te yer verilmiştir.

Tablo 3. Bilssem’lerde kullanılan başlangıç piyano metotları

	Enver Tufan - Selmin Tufan Piyano Metodu 1	Yalçın İman 10 Yaş Altı Çocuklar İçin Piyano Metodu	Burkard Piyano Metodu	Beyer Piyano Metodu	Salih Aydoğan Renklerle Org Öğretimi	Güzel Sanatlar Lisesi Piyano Dersi Kitabı	John Thompson’ın Kolay Piyano Kursu 1 ve 2
PE1	X						
PE2	X	X					
PE3	X	X	X	X			
PE4		X	X		X		
PE5				X		X	
PE6							X

Tablo 3’te görüldüğü üzere PE1, başlangıç piyano eğitiminde Enver Tufan-Selmin Tufan’ın Piyano Metodu 1’i; PE2, Enver Tufan-Selmin Tufan’ın Piyano Metodu 1 ve Yalçın İman’ın 10 Yaş Altı Çocuklar İçin Piyano Metodu’nu; PE3, Enver Tufan-Selmin Tufan’ın Piyano Metodu 1, Yalçın İman’ın 10 Yaş Altı Çocuklar İçin Piyano Metodu, Burkard Piyano Metodu, Beyer Piyano Metodu’nu; PE4, Yalçın İman’ın 10 Yaş Altı Çocuklar İçin Piyano Metodu, Burkard Piyano Metodu, Salih Aydoğan’ın Renklerle Org Öğretimi’ni; PE5, Beyer Piyano Metodu ve Güzel Sanatlar Lisesi Piyano Dersi Kitabı’nı; PE6 ise, John Thompson’ın Kolay Piyano Kursu 1 ve 2’yi kullandığını belirtmiştir.

Piyano eğitimcilerinin kullandıkları başlangıç metotları yüzde hesabı yapılarak Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Bilssem’lerde başlangıç piyano eğitiminde kullanılan metotların yüzde hesapları

Kullanılan Metotlar	Metotları kullanan eğitimciler	%
Enver Tufan-Selmin Tufan Piyano Metodu 1	PE1,PE2,PE3	%50
Yalçın İman 10 Yaş Altı Çocuklar İçin Piyano Metodu	PE2,PE3,PE4	%50
Burkard Piyano Metodu	PE3,PE4	%33.3
Beyer Piyano Metodu	PE3,PE5	%33.3
Salih Aydoğan Renklerle Org Öğretimi	PE4	%16.6
Güzel Sanatlar Lisesi Piyano Dersi Kitabı	PE5	%16.6
John Thompson Kolay Piyano Kursu 1 ve 2	PE6	%16.6

‘Piyano eğitim süresince eser, etüt ve egzersiz seçiminde hangi kaynaklardan yararlanmaktasınız?’

Piyano eğitimcilerinin, eser, etüt ve egzersiz seçiminde yararlandıkları kaynaklar Burgmüller 25 Easy and Progressive Studies, Czerny Op.599, Gül Çimen-Nevhiz Ercan Piyano Albümü, Hanon 60 Alıştırmada Virtüöz Piyanist, Yamaha 50 Greats for the Piano, Enver Tufan-Selmin Tufan Piyano Metodu 2, Yalçın İman Piyano Metodu, Beyer Piyano Metodu ve internet kaynakları olarak tespit edilmiş ve Tablo 5'te bu kaynakları kullanan piyano eğitimcilerine ve kaynakların kullanım yüzdelerine yer verilmiştir.

Tablo 5. Eser, etüt ve egzersiz seçiminde yararlanılan kaynakların yüzde hesapları

Kullanılan Kaynaklar	Kaynakları kullanan eğitimciler	%
Burgmüller 25 Easy and Progressive Studies	PE1	% 16.6
Czerny Op.599	PE1,PE2,PE3,PE4,P E5,PE6	% 100
Gül Çimen-Nevhiz Ercan Piyano Albümü	PE1,PE2,PE3,PE4	% 66.6
Hanon 60 Alıştırmada Virtüöz Piyanist	PE3,PE5,PE6	% 50
Yamaha 50 Greats for the Piano	PE3	% 16.6
Enver Tufan-Selmin Tufan Piyano Metodu 2	PE4	% 16.6
Yalçın İman Piyano Metodu	PE4	% 16.6
Beyer Piyano Metodu	PE5	% 16.6
İnternet kaynakları	PE6	% 16.6

‘Çalışmakta olduğunuz kurumda piyano eğitim süresi nedir ve bir öğrenci haftada kaç saat piyano dersi almaktadır?’

PE1, PE2 ve PE6 Bilsen’lerde özel yetenekli öğrencilerin haftalık piyano ders saatlerinin haftada 2 saat olduğunu belirtirken PE3, haftada 4 saat olduğunu ancak, bu 4 saatlik süre içerisinde nota eğitiminin de verildiğini ifade etmiştir. PE4, özel yetenek alanından gelen öğrencilerin 4 saat piyano eğitimi aldığını ve zihinsel alandan gelenlere piyano eğitimi verilmediğini belirtmiştir. PE5 ise, özel yetenek alanından gelen öğrencilerin 4 saat, zihinsel alandan gelen öğrencilerin ise 2 saat piyano eğitimi aldığını ifade etmiştir.

‘Çalışmakta olduğunuz kurumda, üstün yetenekli öğrencilerin piyano dersinde kullanılmak için hazırlanmış bir piyano dersi programı bulunmakta mıdır? Cevabınız evet ise; bu programın hazırlanmasında hangi kriterler göz önünde bulundurulmuştur?’

Yapılan görüşmelerde, özel yetenekli öğrencilerin piyano dersinde kullanılmak için MEB’in Bilsen’ler için hazırlanmış olduğu piyano ders kılavuzu olduğu ancak bazı eğitimcilerin bu kılavuzu uygun bulmadıkları için kendilerinin bir öğretim programı hazırladıkları tespit edilmiştir. PE1, PE3, PE5 ve PE6 MEB’in hazırladığı programı kullandıklarını ve bu programın, öğrencilerin yaş, yetenek, hazır bulunuşluk ve zeka seviyesi gibi kriterler göz önünde bulundurularak hazırlanmış olduğunu belirtmişlerdir. PE2, bu programın yetersiz olduğunu ve kendisinin, Güzel Sanatlar Lisesi piyano dersi programını örnek olarak bir

program hazırladığını ifade etmiştir. PE4 ise, MEB'in programının yeterli olmadığını, herkese hitap etmediğini ve ileri düzeyde olduğunu belirtmiş, bu sebeple öğretim programını kendisinin hazırladığını söylemiştir.

Eğitim Stratejilerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde araştırmaya katılan piyano eğitimcilerine, özel yetenekli öğrencilerin eğitimi ile ilgili bir eğitim veya çalıştay tecrübesine sahip olup/olmadıkları, özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde uyguladıkları özel yöntem/stratejiler ve özel yetenekli piyano öğrencileri ile ilgili tecrübeleri doğrultusunda, Bilssem'lerde uygulanan piyano eğitimine yönelik görüşleri ele alınmıştır.

'Üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi ile ilgili bir eğitim veya çalıştay tecrübesine sahip misiniz?'

PE1 ve PE2'nin özel yetenekli öğrencilerin eğitimi ile ilgili çalıştay; PE3'ün çalıştay ve hizmet içi eğitim; PE4'ün hizmet içi eğitim ve Orff Eğitimi Semineri; PE5'in hizmet içi eğitim tecrübesine sahip olduğu ve PE6'nın bu konuda eğitim veya çalıştay tecrübesine sahip olmadığı saptanmıştır.

'Üstün yetenekli öğrencilerin piyano eğitiminde uygulamakta olduğunuz bir yöntem bulunmakta mıdır?'

PE1, PE2, PE3 ve PE6, özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde, farklı bir yöntem kullanmadıklarını belirtmiş ve PE6, bu öğrencilerin algılarının çok hızlı olduğu için özel bir yöntemle ihtiyaç duymadığını eklemiştir. PE4 ve PE5'in bu konudaki görüşleri ise şu şekildedir:

PE4: 'Öğrenciler fazla enerjik oldukları için kendi sevdikleri parçaları da çaldırmak durumunda kalıyorum. Klasik yöntemle kendi istediğim eserleri veremiyorum. Çünkü öğrenciler zaten hiperaktif ve üstün zekalılar. Bu nedenle motivasyonu arttırmak adına, onların sevdikleri parçaların, dizi müziklerinin, tanınmış şarkıların notasını yazıyorum ve öğrenciye veriyorum.'

PE5: 'Öğrenciye piyanoda bir konuyu anlatırken matematikle veya biyolojiyle bağdaştırırım. O oturuşu, o tutuşu neden yapması gerektiğini, neden o şekilde parmaklarını tutması gerektiğini biyolojik olarak çocuğa anlatarak, yanlış tuttuğu zaman vücudunun, parmaklarının nasıl düzene girmeyeceğini, vücut şeklinin bozulmasının parmaklarının işlevini nasıl bozacağını biyolojiyle bağlantılı anlatıyorum. Ritim, tartım veya ardışık gelen notaları anlatırken de matematikle ilişkilendiriyorum.'

'Üstün yetenekli piyano öğrencileri ile ilgili tecrübeleriniz doğrultusunda, Bilssem'lerde uygulanan piyano eğitimine yönelik önerileriniz nelerdir?'

Özel yetenekli piyano öğrencileri ile ilgili tecrübeleri doğrultusunda, Bilssem'lerde uygulanan piyano eğitimine ilişkin, PE1 bir öneride bulunmamış; PE6, materyal desteği olması gerektiğinden bahsetmiş; çocuklar için özel videolu kitaplara, eşlikli şarkıların yer aldığı kitaplara ihtiyaç duyulduğunu ve bu kaynaklarla daha verimli bir öğrenme sağlanacağını belirtmiştir. PE2, PE3, PE4 ve PE5 ise önerilerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

PE2: ‘Basit düzeyden ziyade, daha zor bir başlangıç seviyesiyle başlanmasını öneriyorum. Çünkü çocuk, normal bir çocuğun 2 saatte öğreneğini 15-20 dakikada kavriyor. Basit bir başlangıçla zaman kaybedilmemeli.’

PE3: ‘Birden hızlı ilerleme yapılıyor, sıkıntı bu. Çocuk tam geliştiremiyor. Okulda çalışma süresi yok. Sadece derse geliyor çocuk, ders bittikten sonra gidiyor. Etüt odaları var ama çocuk 4 saat derse geliyor, bir hafta sonra görüyoruz. Okulda da çalışması lazım, kontrol etmemiz lazım. Onun dışında klasik eğitimde çocuk sıkılıyor, çevresinden duyduğu müzikleri çalmak istiyor.’

PE4: ‘Buraya birçok öğrenci geliyor ve tamamen bunlara çalgı eğitimi verilmeye çalışılıyor. Oysa, bunlara 1 yıl eğitimi verilmeli, daha sonra çalgı eğitimi hatta sevdiği enstrüman seçtirilmeli. Önerim şu şekilde; çocukların algıları, ilgileri ve yetenekleri doğrultusunda bu dersi almaları, çalgısal yeteneklerine bakılmalı.’

PE5: ‘Piyano, temel müzik aletidir. Mutlaka her Bilssem’de piyano eğitimi verilmeli bana göre. Bilssem’e seçilen müzik öğretmenleri mutlaka ama mutlaka piyano eğitimi almış olması, piyano çalması temel olması ama klasik piyano eğitimi almış olması şartı koyulmalı bana göre. Piyano eğitimi vermek demek, sadece piyanoyu çocuğa çaldırmak demek değildir, oradaki teknikleri öğretmek işte piyano eğitimidir. Bilssem’de bir müzik öğretmenin sadece piyanoyu öğretmemesi, oradaki teknikleri öğretmesi çok önemli.’

Sonuç ve Öneriler

Bilssem’lerde görev yapmakta olan 6 piyano eğitimcisi ile yapılan görüşmelerden elde edilen bulgular doğrultusunda sonuçlar aşağıdaki gibi özetlenebilir:

Bilssem’lerde piyano eğitiminde kullanılmakta olan kaynakların kısıtlı olduğu; MEB’in Bilssem’lerde piyano dersi için hazırlamış olduğu öğretim programının yetersiz bulunduğu; öğrencilerin ders dışı piyano çalışma saatlerinin bulunmadığı; özel yetenekli öğrencilerin eğitimine yönelik materyal sıkıntısı yaşandığı sonucuna varılmıştır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler sunulabilir:

MEB’in de desteği ile, Bilssem’lere özel yetenekli öğrencilerin yaratıcılıklarını, algılarını ve motivasyonlarını geliştirecek, mevcut kaynaklara ek olarak farklı başlangıç metotları ve piyano kitapları(eser, etüt, egzersiz) sağlanabilir.

MEB’in Bilssem’lerde piyano dersi için hazırlamış olduğu öğretim programı tekrar gözden geçirilerek zenginleştirilebilir.

Öğrencilerin ders sonrası piyano çalışması çok önemli olduğundan, Bilssem’lerde özel yetenekli öğrencilerin programına piyano etüt saatleri eklenebilir.

Çocuğun çevresinden duyduğu müzikleri çalma isteği, piyano eğitimcisinin basit düzenlemelerle yapacağı küçük çalışma parçalarını çaldırarak desteklenebilir ve bu sayede motivasyonu yükseltilebilir.

Bilssem’lerde, özel yetenekli öğrencilerin piyano eğitiminin, piyano ve piyano eğitiminde uzman eğitimciler tarafından verilmesine önem verilmelidir.

Kaynaklar

- Ataman, A.(2003) Özel Eğitime Giriş, Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, Ankara.
- Çağlak, T. (2015) Müzik Öğretmenliği Programı Piyano Derslerinde Tek El Piyano Eserlerinin Kullanılabilirliği. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Eisenhardt, K.M. (1989). Building Theories From Case Study Research Academy of Management. The Academy of Management Review, 14-4, 534.
- Eripek, S. (2005) Zeka geriliği. Ankara: Kök Yayıncılık.
- ERİPEK, S. (2012) Zihin Yetersizliği Olan Bireyler ve Eğitimleri, Eğiten Kitap, Ankara.
- Ersoy, Ö.& Avcı, N. (2004) Üstün zekâlı ve üstün yetenekliler. 1. Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi – Seçilmiş Makaleler, İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları,
- Karakoç, E. (2016) Bilim ve Sanat Merkezleri, Müzik Biriminin Genel Durumu, Sorunları ve Çözüm Önerileri. Müzed Uluslar arası 2. İpekyolu Müzik Konferansı. Bolu, Türkiye.
- MALKOÇ, T. (2004) Üstün Yetenekli Çocuklar ve Müzik Eğitimi “I. Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi”. İstanbul, Türkiye
- SAK, U. (2014) Üstün Zekalılar, Vize Yayıncılık, Ankara.
- Say, A. (2012) Müzik tarihi. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Yağlı, Ş. (2011) Yönetici ve öğretmen görüşleri çerçevesinde bilim ve sanat merkezlerinin yapısı ve yeniden yapılanması: İstanbul bilsem örneği. Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2016). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. (10.Baskı). Ankara: Seçkin.

İnternet Kaynakları

- MEB (2006) Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi, http://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_09/18101802_bilimvesanatmerkezleri_ynergesi.pdf sayfasından 10 Mart 2016 tarihinde erişilmiştir.
- MEB (2007). Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, <http://hbogm.meb.gov.tr/modulerprogramlar/kursprogramlari/cocukgelisim/moduller/zihinselengelliler.pdf> sayfasından 18.03.2016’ da erişilmiştir.
- Çoban, S. (2011). Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı eğitimi dersi dönem sonu sınavları ile ilgili düşünceleri. Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, 31, 115-127. 11 Mart

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ
Sayı: 64 Kasım – Aralık 2017
Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694-528X Calal-Abad Uluslararası Üniversitesi,
Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü
Calal-Abad – KIRGIZİSTAN
<http://www.akademikbakis.org>

2016 tarihinde http://www.befjournal.com.tr/index.php/dergi/article/view/487/pdf_136 sayfasından erişilmiştir.